



ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САЊЪАТИ

Ўзбекистон адабиёти ва санъати

МУСТАҚИЛ ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

1992 ЙИЛ, 28 ФЕВРАЛЬ, № 9 (3165). ЖУМА



БИР ЎЛКАКИ, ҚИШЛАРИДА ШИВИРЛАР БАҲОР...

С. МАҲКАМОВ сурат-лаҳзади.

БОЙМИРЗА ҲАЙИТДАН МАҚТУБ

Февраль ойининг бошида Ўзбекистон Езувчилар уюшмасига унинг биринчи котиби Жамол Камол номига қуйидаги хат келди.

Муҳтарам бегимиз, тарафингиздан 27. 1. 1992да юборилган қайғули тел-граммангиз учун раҳмат билдираман. Ўғлим Бекмирзанинг вафоти ҳақидаги хабарингиздан кўп ачиндим, чунки эллик бир йилдан сўнгра топа олган ўғлимдан айрилган бўлдим. Телеграммангиздан севиндим, чунки Бекмирзанинг вафот этганлиги ҳақида сизнинг воситангиз билан хабардор бўла олдим. Аллоҳ марҳумнинг жойини жаннатда, нур ичида ётмоқча насоб этсин. Унинг орасида қолганлар учун, саломатлик ва бахтлар билан ўз ҳимояси остида сақласин.

Ора-сира Ўзбекистонимиздаги тараққиёт йулларини ўрганиб, севинчлар ичинда яшамокдаман. Халқимиз тарафиндан Ўзбекистон мустақиллиги учун кўп овоз билан маққул жавобин бериб, янги замон тарихини эллик йил ўлароқ давлатларимизни демократик асосда сайлашми, Ўзбекистоннинг қўлтига давлатлар тарафиндан давлат ўлароқ танлиши Ўзбекистоннинг Оврупо хавфсизлигини сақлаш конференциясида аъзо бўлиши, унинг Ўзбекистон Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиши учун берилган қарор ҳаммамизни мағрур қилади. Сиз ёган мақола-ларингизда дунёга чиқайлик деган умидларда бўлган эдингиз. Бу умидингиз, алҳамдулиллоҳ, бугун реал бир кўриниш бўлди.

Айни вақтда эски «Еш ленинчи»нинг, кеска «Осиё ленинчи»нинг «Туркистон» исми остида чиқарилиши меннинг бошимни осмонга кўтарди ва бунинг нашъаси билан бугунга қадар яшамокдаман.

Профессор доктор Нозимхон Каримжонова хонимнинг 15. 12. 1991да ёзган мақулнинг 31. 12. 91да севинчлар ичида олган эдим. Аллоҳ Нозима хонимга қувват ва ютуқлар берсин. Хотиним Рут 4. 1. 92дан эътиборан Олмонининг қайси ерида ким бу тибби соҳаси билан машғул бўлмоқда эканлигини ўрганишга бошладим. Бу масала билан машғул бўлган одам Монхенда экан. Унинг билан алоқаларда бошладим. Иншоаллоҳ, натижасини билдирамиз.

Ўзбекистон мустақил бўлганидан бери кўп мухожир ватандошлар Ватани зиярат этиш хавасинидадилар. Совет Иттифоқи ўлганлиги сабабли, Русиянинг сафаратхоналари бизнинг одамларга виза бермайдиган бўлди. Бу ҳам кўп савабни бир иш бўлди. Иншоаллоҳ, янги вақтларда Ўзбекистоннинг ўз вакиллари ҳар ерда бўладилар. Истанбул — Тошкент орасида ҳаво йўлининг очилиши ҳам муҳим бир воқеадир. Бунинг келажакти буюқдир.

Ўтган йили (1991да) 1992 йил учун бир неча газета ва ойнамаларга («Шарқ юлдузи», «Ўзбекистон овози», «Ўзбекистон адабиёти ва санъати», «Фан ва турмуш», «Туркистон» катта) ойна бўлган эдим. Художу шукр, «Ўзбекистон овози»нинг 11 январга қадар сонлари келди. Қолган газета ва журналлардан «хабар» йўқ.

Балки Ўзбекистон ўз почта йўлини тикласа ёмон бўлмас. Тошкент — Истанбул — Тошкент — Москва, Истанбул — Тошкент ҳаво йўллари почта хизматларини ортида билдилар. Япониядан юборилган хат ва газета уч кунда Олмонига келади. Тошкентдан юборилган бир маққул эса бизга 30-40 кун ичида келади. Бизнинг почта раҳбарларимиз келажакда бир осон йўл топа оласлар севинамиз.

Ўзбекистон Олий Кенгаши мухожирлар ҳақида қонуни чиқарди деб эшитган бўлдим. Илоҳим яхши қонун бўлсин!

Сизга ва бутун дўстларимизга қалбий салом ва ҳурматлар йўллайман.

Келган дўстларимиз воситаси билан юборилган бир қанча китобларни олдим. Булар учун севиндим ва раҳматларга бурчлидим.

Ҳозирча саломатимнинг «хуржун» ичида эмас. Ватанга боргунча саломат бўлсам ёмон бўлмас эди. Қонуни биз бера сизлар томонига бориниш баъзи зуравонларнинг яғвосини чинриги остига кириб қолмас, у замон, янги ораларда сизлар билан кўришни билан ҳозирданқў ўзини бахтли ҳисоблайман.

Сизга ва дўстларимизга қалбий саломларим, ахтирмоқларим ва сизларга бахт-саодатлар тилақларим билан қолувчи:

Боймирза ҲАЙИТ

Муқаррама МУРОД қизи

ИСТИҚЛОЛ БАҲОРИ

...КЕСАКРАНГ ДАРАХТЛАР яшил тортиб, шумшук новдалар жонланиб қолди. Октябр эрларда толлар бағр эзиб, Олтинсой тарафда бодом гуллади... Қиш елидан қалтириб замани пинжига кўз қинган тоқу анжир қад ростлаётгани шундоққина кўзга ташланади. Хазонлару арра-тўпон забитга сукут берган бинафшалар, атиргул туптаглари ҳарир рўмолларини пир-пиратанча баҳор йўлида шох ташлашди... Теварак-атрофинидаги шу каби ўйинларга туртиниб-суртиниб юраркансан баҳор келаятганини пай-қайсан киши...

Дарвоқе, йилда баҳор ташрифига муштоқ бўлиб, уни кичириб дөлларга, болларга, метин тоғлар бағрига талип-лардим. Навбахор ҳавоси паст келган йилларда хотин-қизлар байрами шарофати билан фарзандларим, шогирдарларим келтирган гулдасталар келтиридан топардим баҳорини. Бу йил эса...

Кеча ногаҳон мени баҳорнинг ўзи излаб келди: Андижон шаҳрига бўйлаган адираб эстаги сочилган майсалардан бир тутами кўк сомага тугилиб келди. Енида бир жонсарак жигарининг меҳри тафтидан шире бойлаган сумалак сийрати пинҳон малойикаларни олиб келибди менинг кумтош хонадонимга... Яйраб кетдим. «Етказганига шукр!» — тугунчани тоқиниб ечарканман бирдан хуш-ёр тортидим. Бу илоҳий неъматларни каллаи саҳарлаб — юз-кўли юзмай туриб ушлаб бўлмайди-ку! Тугунчани қўйдим узини оқлашга йўл кичирдим: «Худонинг ўзи кечиради, кўрима, — шивирлади ички бир овоз. — Ахир битта сенми!» Кейин хавлим ўқларидан дилал турналарни учиб келверди: болалик пайларимда ердан қор кетди дегунча ҳовли-омборлардан тортиб унинг кунж-кавалга тазаланди. Хоналардаги ҳамма анжомлар ташқарига чиқазилиб, гўй кўтарилди. Тариқдай супурилади, бир томчи доғ қолдирилмай ҳамма гўй тазаланди... Бу анъана кейинги вақтларда «бодонлаштириш айлиги», «исомунистик шаъналик» каби қатор дабдабали номлар билан пердозланса-да, нагадир оммавийлашмади. Улар тобора расмий-мамурий тус олиб, инсоннинг ички эҳтишидан сирғалиб чиқиб кетаяпти... Бу — азалӣ обод ота-бобаларимиз топинган баҳорини поклаиб кутиб олишдек мустаҳкам эътиқоддан чекинибетганимизнинг бир

нишонаси. Эътиқоддан чекиниш эса ўзликдан чекинишдан бошланади. Айтайлик, олдимда турган мана шу тансиқ неъмат — сумалак пишириш ва уни танавул қилишининг ўзи кишидан ҳар томонлама ўта покликни талаб этарди. Бугдой ташлашдан тортиб ўчоқ қавлашгача, ўчирда янчишдан тортиб сумалак юқи идишларни чайишгача бўлган ҳамма жараённинг ахлоқий мезонлари бор. Бу нозик юмушларга ўз ахлоқига, маънавий поклигига ўта ишонган молмоляринга кўл уришга ҳақли саналарди. Бошқалар эса... уларга ҳам юмуш етарди: биров ўтин топиш, бошқаси меҳмонларни кутиб олиш каби «қора ишларга ўзларини урардилар. Уларнинг гуноҳларидан беҳабару огоҳ кишиларнинг ҳеч бири бундай одамлар устидан кулишмаган. Қайтанга, ўзларининг ўринлари ва баҳоларини биллишгани учун уларнинг кўнглини авайлаб, изазат қилганлар. Ҳозир ана шундай мардона ростгўйлик анқонинг уруғидек гап. Энг буюк неъматларимиз кимларнинг қўл-лариде айланмаптию, куракчалар кимларнинг дастиде айланмапти дейсиз?

Хавфдаги бундай ўзини билмас «пекдон»ларни-ку худо кендаси ҳам азиз малойикалар кечирмас, лекин асрлаб кутиб зўрга етишган баҳоримиз — Истиқлол неъматининг бақовуллари кимлар эканини фарқлашнинг жуда муҳим. Шу ўринда, аввало, бу кўтлуг баҳорини олқишлаётганларнинг ҳаммаси ҳам маънавий рўзгорини поклаган кишиларми, деган савол ўйлантиради мени. Қатор кузатишларим хулосаси шунки: Мустақиллик ҳақида қонун эълон қилиниши биланки уни олқишлар жер солган кишиларнинг анқасини ҳатто юз юзмай туриб уни тавоф қилди дейишга асос беради... Ва янада даҳшатлики, халқимизнинг асорат қишида қолган кунлари ҳам омборида асраган бир ҳовуч доини ундириб, иликка қувват буларлик тансиқ таом тайёрлаш ташаббуси ана шундай шовқозлар измига ўтаётган шовқозлариди. Еки кунки кеча компартиянинг ағнини алаган одамлар бугун бу сўқир мафқурани тошбўрон қилишавтганини кўриб азбаройи ўзини кетасан киши. Узинини яна юпатасан: бу кўтлуг айбмда ҳаммага юмуш етарли! Фақат... фақат ҳар ким ўзини биллиши ва ўз юмушини бажариши зарурлигини эслатиб кўйинг келади. Акс ҳолда, мустақил республиканинг Дош

қозонига солинган неъмат — сумалак таги қуйиб кетиши ёки шире тортмасдан аталага айланиб қолиши мумкин. Бугун тонгда Андижондан Тошкентгача узоқ йўл, мазорлар босиб келган бир кеча сумалакка қараб дилимдан ана шундай кўп гаплар кенди.

БАҲОРНИНГ АДОЛАТЛИ удулларидан яна бери деб қиш чиласидан омон-эсон чиққан жонларнинг баҳор оstonасидаги «илик узлиди» кунлари билан боғлиқ. Одатда бундай пайтларда омборларда шамол ўйнаб, ўтин-хоналар томи пастлаб қолади. Бепарво уй бекаларининг тандирни нураб, ўчоқлари уза-ландиб кетган бўлади. Шунда тупроғи енгилроқ аёллар ош-ни қўшиллар қозонда дам-лаб, нонини маҳалла тандирига олиб кириб ёпишди. Бундай уйда барака ҳам, обрў ҳам бўлмайди. Рўзгорбошининг эса гапи кўчага чиқадди... Шундай. Ўзбекистонимиз баҳор — истиқлолга зўрга етди. Унинг шундай супраси—поқка, қозони — қуйган кунларда анқайин юртдошларимиз «ноннинг четде ёлмоқдалар. Шундай дўстларим баҳор баҳонасида Ўзбекистон юқоридеги удуни нағзини қаққинини истардим. Ҳа, қўшига чиққан гапнинг эстаги бўлмайди. Узга тандирда ёпишган нон бебарак бўлади. Яна, халқимизда «Эзи ёмонласанг, ўзганинг меҳри қочадди», деган гап бор...

Ана шуларни ўйлаб кўзимга уйқу илинмайди. Жавобини топсам ҳам, қаловини топпаган саволларим юқи тонг саҳарга борганда қабқобларимни сирачлайди... Шунда мени баҳорнинг синови домига олади: тонгда рафлат уйқуси босади. Худди ана шу пайтларда ташқариде бир-бирига гал бермай вижирлашавтган кушларнинг овозларини қоршиб кетади. Қўшнинг илк нурали дастлаб кир-адирларга чиқиб олган майса-ўтларга насиб бўлади. Бог-роғлардаги мевали дараклар кўз очгулларича йўл четларда қомат кериб турган терак, толлару чинорлар нур хўйлади... Йўлақлар ака-сида, арқилар бўйлариде, ялангликлар тўшида ўтлар бўй кўрсатади.

Тугунчада келган бир ҳовуч баҳор кўнглидеги ишти-ёқ булоғи кўзларини очиб юборди: «Болаларни уйғотиб, кичи тергани чиқариш. керак. Кечки танавулга кўк чучуара тайёрлашсан!».

Наврўз умумхалқ байрами ўтказиш республика ташқил қўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Икки йилдан бери кенг халқ шодибаналари сифатида нишонлаётган бу кўтлуг байрам бу йил биринчи маротаба мустақил Ўзбекистон шариғида кутиб олинди. Шу боис айни кунларда жумхуриятимизнинг барча ҳудудларида, шаҳар ва қишлоқларида, меҳнат коллективларида баҳорий янги-лангиш байрамини муносоиб

НАВРЎЗ ТАРАДДУДИ

Ўтказиш тараддуди бормоқда. Бу йилги байрам тантаналарининг асосий тадбирлари Тошкентдаги Ўзбекистон миллий ботига бўлиб ўтди. Улуғ ботига Алшер Навоий ҳазратларининг кўтлуг 550 йиллик тўйлари муносабати билан бунёд этилган бу маснада меҳнат-кашларнинг маданий ҳор-диқ чиқаришлари, ўйин-

қулги, сайлар, турли хил завқли, муСОБАқалар ўтказиш учун барча имкониятлар яратилди. Шаҳар ҳокимлиги ўтган йил орттирилган тажрибалардан келиб чиққан ҳолда Наврўз байрамини чинкамагина умумхалқ шодибанаси айлантириш учун куч-гайратларини аямаштилар. Ташқил қўмита йил-лишида байрамга ҳозирлик-

нинг борини кенг ва атроф-лича муҳокама этилди. Ма-данит, соғлиқни сақлаш му-ассасалари, матлуботчилар, таъминотчилар ва бошқа со-ҳалар мутасаддиларининг ва-зифалари аниқланди. Меҳ-нат коллективларининг хай-рия ва меҳрибонлик фао-лиятларига эътибор берин, қўламазорлаштириш ва обо-донлаштириш ишларини кес-

кин кучайтириш зарурлиги алоҳида уқдириб ўтилди. Наврўз тантаналари қўла-ма-дала ишлари, ерга утуе қадаш билан боғлиаб кети-ши лозим. Қадини урф-одатларини зўрга, наврўз аниқлари бўлиб ҳосилга, тичлик-тотуванка, меҳр ва оқибатга йўлдош бўлади.

Йиғилиши Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Вазирлар маҳ-камаси Раисининг ўринбо-сары Э. Самандаров олиб борди.

ЭЪТИҚОД—МАНГУ ҲАҚИҚАТДИР

ТОШКЕНТДА УРТА ОСИЁ ВА ҚОЗОҒИСТОН МУСУЛМОНЛАРИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ ҚУРУЛТОЙИ УЗ ИШИНИ ЯҚУНЛАДИ

Қурултой қатнашчилари Ур-та Осие ва Қозоғистон му-сулмонлари диний бошқар-маси ҳайъати раиси муфти Мухаммад Содиқ Мухаммад Юсуфнинг ҳисоботини тинг-ладилар. Муфти ҳазратлари кейинги уч йил ичида бошқар-ма ҳайъати томонидан қилин-ган ишларга батафсил тўхта-либ ўтди.

Анжуман кун тартибига ки-ритилган масалаларни муҳо-кама қилиш жараёнида кейин-ги пайтларда муфти ҳазрат-лари ҳамда диний бошқар-ма ҳайъати фаолияти ҳусусида бўлаётган турли хил миш-миш ва гап-сўзларнинг му-рралоқ асосида эканлиги ўз и-сботини топди. Қурултой ишти-роқчилари мусулмонлар ўр-тасида низо чиқариш, улар-нинг биригилга раҳна солиш,

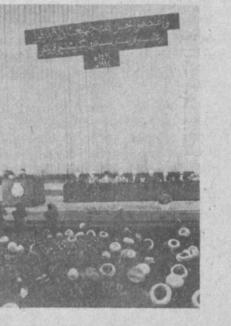
бўлиб, парчалаб юбориш каби носоғлом латти-ҳаракатлар ҳа-мон мавжуд эканлигини, ис-лом думанлари ўзларининг бу нопок ниятларидан ҳамон қайтаётганиликларини ҳам таъ-кидлаб ўтдилар. Бирлашми, мўмин-мусулмонларнинг умум-мафазалари йўлида ақдидлик билан ҳаракат қилиш гоат за-рурлиги алоҳида эътироф этилди.

Қурултой қатнашчилари Му-хаммад Содиқ Мухаммад Юсуфни ақдидлик билан Урта Осие ва Қозоғистон мусул-монлари диний бошқармаси ҳайъатининг раиси этиб сай-ладилар.

Қурултой ишида Ўзбеки-стон Республикаси Президенти ҳузурдаги Вазирлар маҳ-камаси Раисининг ўринбо-сары Э. Самандаров, Ўзбеки-стон Республикаси президенти-нинг давлат маслаҳатчиси Б. Назаров, бошқа расмий киши-лар, оммавий ахборот восита-ларининг вакиллари, қардош ва қўшни жумхуриятлардан келган меҳмонлар, Туркия, Саудия Арабистони, Ливия ва бошқа хорижий давлатлар-нинг вакиллари иштирок этди-лар.

Қурултой иши тўғрисидаги ҳисобот ҳафталигимизнинг кел-гуси сонда эълон қилинади.

М. АҲМЕДОВ



ҲУСАЙНИЙ ДЕВОНИ

Биз кўп ҳатоларимизни, камчилиқларимизни ўзгалардан кўрадик...

Афтондил нашрга тайёрлаган Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» (матни ва насрий баёни) достони «Ўзбек адабиёти бустони» туркумида янгидан босилиб чиқди...



Ўзбек адабиёти Намуналари

Нуфтан ҳолниг ажаб йўқ лаъли хандон устна Ким, булар бир катра доим оби ҳайвон устна.

Ҳажринг ўқи то тикилмиш кўнгулма, эй қоши ё, Лаългун ашмига ўхшар хорн мужгон устна.

Новакингга боқиб доғи ҳасратимдиндур нишон, Жавҳареким кўригур пулод пайкон устна.

Эй сабо, қонлиқ кўзума кўйдин еткур гуфур, Расм эрур туфруғи тўмоқ доимо қон устна.

Ишқ тингидин бузуғ кўнгулма эрди чоқлар, Ваҳки, бўлди бир сари бу доғи ҳажрон устна.

Лаъли серобинг рамидин нотавон жисми эрур Мисли хошокеки тушгай оби ҳайвон устна.

Эй Хусайний, ёр келса нақди жон айлай инсор, Эл сочиқ сочқон киби дилхоҳ меҳмон устна.

Дарламанди ишқини кўнгли очилмас боғ уза, Аҳли ғам жонига носиқ панди ўттур ёр уза.

Қоматин нақшини куйган кўнгулма ичра асрадим, Эй кўзи айни бало, кестим алиф бу доғ уза.

Соя сори чобуқум қалпоғи равшарондур, Нечакми партав солур равшан кўш қалпоғ уза.

Кўйи туфруғида заъфимдин нишон пайдо эмас, Лек қувват йўқ кеча кирмакга ул туфруғ уза.

Тада йўқ тирноғча ерким, доғи ишқини анда йўқ, Хома нўғдин асар қолган каби тирноғ уза.

Кимки ҳолини кўрар, мен телбанинг ҳоли билур, Англай Мажнун ғамин ҳар кимки боқса зор уза.

Гар Хусайний кўнгли сайдин овламас ул бағри тош, Бу масалдурким: «Кимки бўлмас ишонган тоғ уза».

Ваҳки, бир гул шавқидин ҳолим паришондур, Нетай? Сўзи жон ичра кўнгулда дарди нишондур, нетай?

Эй мусулмонлар, агар мен кофирни ишқ ўлмишам, Қасди диним қилгучи бир номуслмондур нетай?

Дема, эй ҳамдам, кўнгулни холи от бир оқ йла Дам урарга йўқ маҳал кўнгулма тўла қоңдур, нетай?

Ул пари васлини дедим нетай жузун саҳросида, Телба кўнгулма мубатлон банди ҳижрондур, нетай?

Зулфи тўлғанди, дедим, сен урмағил кўп печу тоб, Ҳар сари мўюмга боғлиқ ашқини печондур, нетай?

Тийра қилди зулфи айшани сулҳини чун шони ғам, Ўзгаларнинг бағида ул шамъи раҳшондур, нетай?

Эй Хусайний, офият ганжида гар тутмон қарор, Каъбан васли ҳазин кўнгулма армондур, нетай?

Неча оҳим дудик кўнгулда ҳар ён айланай, Гардеким титса ел ул ерда ҳам бир дам тинай,

Тийри борион ғамин ул навъ ёғди жисмига, Саҳлай олмасмен ҳисобин гар ёни оз йил санай.

Эй ажал, бу заъфдин мен худ тирилгум йўқтур, Жон берурда қўйи онинг остони ёстанай.

Ҳажрига ўрғанмак имкон йўқки, ул муҳлиқдур, Бас ажабдур кимса ўлмакка демаким ўрғанай.

Мен мену ишқ, эй кўнгул, эрмас ҳавоини шаммас, Зотима гар зўҳд ойини йиллар ўтканай.

Кўйида беҳуд йиқилди, тошмайин, ёраб, мурод, Гар десамки бу фароғат уйқусидин уйғонай.

Эй Хусайний, ишурун шамъи шабистоним менинг, Ишқидин мен ҳар кеча парвона янглиг ўртанай.

Нашрга тайёрловчи: Афтондил ЭРКИНОВ

ЛУГАТ

Ҳавоий қадри — мағрурлик, бообрулик; сонеъ — яратувчи, худ; муҳлик — ҳалокатли; коргар — тасбир қилиш; раъду барқ — чақмоқ; унжи — инжу; шадда — шода; миъжар — рўмоқ; ҳола — ой атрофидаги тоғ; қирон — сайёраларнинг яқинлашиши; каҳкашон — Сомон йўли; қасрат — мўллик; баъд аз ин — бундан кейин; чобук — шўх ёр матносида; хома нўғ — қалам учи.

ҲУСАЙНИЙ (Хусайн БОЙҚАРО)

...Қўнгулнинг кўнгулини ишқ асради...

ҲАЗАЛЛАР

Мени гадо нетиб ул шох ҳамдин айлай адо Ки, шохлар шаҳи келди гадоларига гадо. Жалолни боғида хашшоқ ҳуққаси янглиг, Нўжум дурларни бирла бу гўйбади йўнсо.

Ишқи манъида қилур носиқ тили кўнгулнинг раш. Йўқса бу ғам гўнчасин тоғи ели афғор айламас. Тўбийни жаннат агар юз ноз ила қилса хиром, Сарвинозим олинди ул азин рафтор айламас.

Тийғ ила кўнгулнинг қилдинг захм, эй сийнин бадан, Қони турмайду, деб ул захм узра куйдурдунг тутан. Юз тикадек игна бирла войким захм айладинг, Ҳажр аро захминг аёғига кирибтур деб титан.

ҲОЗИРГИ ИЖТИМОИЙ БУХРОНЛАР даврида кўпчилик биз санъат ва адабиётда пайдо бўлаётган янгиликлар, муҳим ҳодисаларга эътибор бермайдиган бўлиб қолди.

Ўзгалар айбига шерик эдилар. Тоғи эмисин тўсди минг бевбур шнор, Жоҳил хизматда қолди оқил-хор.

КУШЛАР ТУҒЕНИ

маҳрум, шажара иплари қирқилган, жўжалари ҳам исзис, истикболсиз, ерда ҳам, кўкда ҳам навманд, йўлсиздир; шу тўғайли ўзларидан тузукроқ бош чиқмайди, ноёб истеъодлар рўбига чиқмайди. Энг ёмони:

«ҲУЗУРИНГА ОТЛАНДИМ ЯНА...»

Шоир Ғулум Фатҳиддиннинг касби оқдий — ўқитувчи. Бошини қашмига қўли тегмайдиган пайларда шеър ёзиб туради. Уям сизу менга ўхшаб тиркичлик билан овоз, эрталаб ишга, кечқурун уйга шовинлади, бировдан қўнгли тўлиб, бировдан қўнгли тўлиб, бировдан қўнгли тўлиб, бировдан қўнгли тўлиб...

Куйдирги ёрми, парвардигорим, Парво этмадинг, улғайди оҳим. Бир боқ, игорим, Сарғайди зорим, Тордир оҳима бу кўнжа Вохим...

Ибройим ЮСУПОВ

ИЛОЖ БУЛСА, ОШИҚ БУЛМАЙ ЯШАНГЛАР...

Бу балодан қўрққан Инсон бормика...

Гул ёшлик чоғимда кирдим чаманга...

Деди, лекин шундай яшай олмадим.

Уч хумор кўз мени нишонга олди...

Ҳижрон касосини тутди лиммо-лим...

Одамлар бор: қорни тўйса яйраган...

ТУРНАЛАР

Юрт кўкида қанотларин толдириб...

Овозига қулоқ солиб қарасам...

Оч тўқинлар қўймас учинга гуллаб...

Сизлар уя қурган ўтоқлар овлоқ...

Инсон нелар кўрса — феълдан топар...

Қушларни қанотсиз, кўлларни сўвсиз...

Тонгларим уйғонмас тўлқин товушдан...

Тузли қатлам кўмган қўлар тушидан...

Кетасиз осмонга аргимчоқ солиб...

СЎНГГИ ХАТ

Жонсиз сулув ётар қонга бўялиб...

Сукут қилар хатни ўқиб кўрганлар...

Эркакнинг кўз ёши томиб сарғайган...

Мана, яна келдим қабриг боршига...

Ҳарчоқ етмак учун сенинг қошига...

Қанча юртлар, эллар устидан учиб...

«Шоир, бесабрасан! Мисли шўх бола!»

Дея қулишининг эдим қурбони...

Одамлар ўзгарди, ўзгарди замон...

Одамлар ўзгарса, ўзгарса замон...

Бундай чоғлар ошиб панду-ўғитлар...

Бир кеч изғирикдан жунжиқиб қотдим...

Кўпларнинг даққиси бизларга оздек...

Бизни ташлаб кетиш ихтиёрида?

Гоҳ сизмай қоламан бу кенг элимга...

Сен қош-қовоғидан англариң мени...

«Қайт уйга», — дедингми? Хўп, яхши...

Қорақалпоқчадан ЗУЛФИЯ таржималари



ЎЗИНГИЗНИ АСРАНГ БУЗУҚ ҲАВОДАН

Бузуқ кўрдим бутун ҳаво авзойин...

Унсиз кузатади улкан чинорлар...

Қарғалар қағилар анҳор бўйида...

Кузга гал келганин ўйларми маҳзун?

На куз бу, на қишди — аросат ҳаво...

Елғиз тор ҳонада ёлғизгина соз...

Из олиб топасан този ит мисол.

Дарди лира билан одамлар бахтин...

Биби Фотимани мен ёдга олсам...

Мамоз ўқир эдим этакингизга...

Бир иложни топар дини соғ одам...

Тўпидан айрилган тўрала ғознинг...

Бировга — айрилиқ, бировга — сайрон...

Қасдинг бордай қийнаб жони зоримни...

«Оролдаги ғознинг бир тури.

«Ёлғизлик

Ҳайронман, не ёдим сенга мен ўзи...

Нега бизни шунча душманинг мисли...

«Ёлғизсан, қанчалар бахтлиман дема...

Юрагинга сенинг ишончим ҳам йўқ...

Деб қулиб қўясан совуқ юз билан...

Мен сендан беркинб қочаман, эвоҳ...

Туқайда адашган йўловчидай гоҳ...

Тушимда ҳовлиқиб қочаман тагин...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

ЎЗУВЧИ УЙЛАРИ

БУГУН СОЦИАЛИСТИК

ЛУДУГ МАМЛАКАТ

рободалар ўрнида мустақил давлатлар...

Кечагина эса бу империя мустақамдек...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

революцион ҳокимиятга берилган буйруққа...

тепасига қилмишларини эса ҳалқлар...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

МАКР-ҲИЙЛА ЙЎЛИ

РЕСПУБЛИКАЛАР ҲАМ

МУСТАҚИЛЛИКЛАРИ

НИ эълон қилдилар. Улар дунё миқёсида...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

сатишдан ўзларини тия олмайптилар...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

амин бўласиз. Биз мустақил давлатда...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

Александр Цицко «Комсомольская правда»...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

амасдек, вақти келиб бўлини кетадиган...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

тужасида тўхтаётганин, мазуларини...

«Ирқитвой» деб тергаб ўганингда...

«Это не хорошо!», билсанг, Ойжамол!

Одамлардай ҳамма ит ҳам бир эмас...

Мен ёдирдин шеърини шоирга айтиб...

«Ойжамол — итнинг номи.

«Ойжамол — шоирнинг тўнғич ўғли.

«Ойжамол — шоирнинг қизи.

МАСЛАХАТЛИ ИШ

Тешавой ака ҳовлига кириши билан хотини Холниса уни кўриди...

ваккалмиди... Эсимда йўқ. — Мутал! — Тешавой ака ўйлаб қолди...

— Раҳмат, ўғлим. — деди Тешавой ака юзидаги терларини белбоғи билан артиб...

МУСТАҚИЛЛИК

Ўйлаб боқ, эрка ташна бўлмаган боришга, ошна? Мустақилликни ҳамма...

ФИРРОМ

Ҳўкининг бўйида Турган бир Бурга, Мақтади: меҳнатим Сингган бу ерга.

БЕШ БАДТАР

Дардисар шум, Писмиқ, айёрлар

Қамбар ОТА

Ҳўрозларин Жанга тайёрлар. Лақиллашиб Даканг, Бабақлар...



ИШОНАМАН

Сенга ишонаман, Мени алдамайсан. Жаҳлим чиққан чоғда...



Рассом С. ҲАМРОЕВ

ЯҚИН ЎТМИШ ЛАТИФАЛАРИ

Фарангидан сўрашибди: — Ишга нимада борасиз? — Машинада...

лаб қўйганмиз. Кечаси учасизлар! — У олдимга эмаклаб келди...

— Ундай бўлса, азизим, кўчадан ўтаётган сув ташувчи Никитадан бизга ёрдам беришини сўрай қоламиз...

Аркадий АВЕРЧЕНКО



УЗОҚ ВАҚТДАН БЕРИ Генделман ва Кантарович орасида олтин соат савдоси хусусида музокаралар давом этиб келарди...

— Ундай бўлса, азизим, кўчадан ўтаётган сув ташувчи Никитадан бизга ёрдам беришини сўрай қоламиз...

— Ундай бўлса, азизим, кўчадан ўтаётган сув ташувчи Никитадан бизга ёрдам беришини сўрай қоламиз...

— Маслаҳатингиз учун минг қўллуқ! — киноя қилди Кантарович. — Топган одамларингни қаранглар-а!

ДИККАП! Risko Puzuko ТАКЛИФ ЭТАДИ. «РИЗКО» СУҒУРТА ЖАМИЯТИ БАРЧА ХОҲЛОВЧИЛАРНИ ШТАТСИЗ ХОДИМ СИФАТИДА ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ ЖУМҲУРИЯТ УҚУВЧИЛАР САРОИИ ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

«ЧАМАН» ЎЗБЕК БОЛАЛАР ФОЛЬКЛОР-ЭТНОГРАФИЯ-РАҚС ДАСТАСИНИНГ ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ ВА РАҚСЛАР БАЙРАМИНИ НАМОЙИШ ЭТАДИ

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САЊЪАТИ МАВЗИЛОҲИМИЗ: Тошкент-700083, Ленинград кўчаси, 32. Телефонлар: қабулхона — 33-52-91, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-56-49

Бош муҳаррир: Аҳмаджон МЕЛИБОВ Таҳрир ҳайъати: Мурод АБДУЛЛАЕВ (ижтимоий ҳаёт бўлими мудири), Ашуралӣ ЖҲРАЕВ (санъат бўлими мудири), Мирзо КЕҲЖАБЕК, Камол МАТЕҚУБОВ (наср ва назм бўлими мудири), Маҳмуд САЪДИЙ (адабиётшунослик ва танқид бўлими мудири), Озод ШАРАФИДДИНОВ, Иброҳим ҒАФУРОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Саъдулла ҲАҚИМ (масъул котиб)

1956 йил 4 январьдан нашр этила бошлаган ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ БАҲОСИ 2 СУМ